

20. Audit módszertan

20.1 Az audit típusai

A belső vagy első szintű auditot a vállalat saját rendszerének felülvizsgálata céljából végzi. Az auditot végezheti a vállalat saját szakembere, de külső tanácsadót is megbízhat. A felülvizsgálat lehet a minőségi rendszer által előírt soros belső audit vagy rendkívüli, valamilyen zavar elhárítása érdekében végzett audit. A külső vagy második szintű audit a szállítók és alvállalkozók minőségi jellemzőinek a vállalat által történő felülvizsgálata. Megfelelő képesítésű vállalati szakember vagy külső auditor is elvégezheti. Harmadik szintű audit a vállalat minőségi rendszerének külső, erre feljogosított auditáló szervezet által végzett felülvizsgálata. Az audit célja a vállalati minőségi rendszer tanúsítása. A harmadik szintű auditoknál a felülvizsgálást végző szervezeten kívül a személyekre vonatkozóan is szigorú kvalifikációs és regisztrációs követelmények érvényesülnek.

Az auditok mind a három szintjére érvényesíteni kell a már korábban ismertetett ISO-szabványokat.

Egyes területeken hatóságok és más hivatalos testületek és azok megbízottjai is végeznek minőségi eljárásokra vonatkozó ellenőrzéseket. Ezt külső auditnak (vagy akkreditációnak) nevezzük.

20.2 Az audit menete

Az auditor a felkérés után megkezdí az audit megtervezését. Beszerzi a szükséges információkat, megismerkedik a vállalat tevékenységével, felveszi a kapcsolatot a vállalat vezetőivel.

A tervezés után megkezdődhet az előkészítés. Az auditor átvizsgálja a vállalati minőségi rendszer dokumentumait, kiegészítő információkat kér. Ezek alapján elvégzi az előtanulmányokat. Meghatározzák a helyszíni audit időpontját. A helyszíni auditra való felkészülés utolsó fázisa a vizsgálati minta és az ezt meghatározó kérdésjegyzék elkészítése.

A helyszíni audit a nyitó értekezlettel kezdődik, majd a terv szerint lefolytatják a vizsgálatot. A helyszíni vizsgálat végén az auditor jelentést tesz és átadja a nem megfelelőlegi megállapításokról készült feljegyzéseket. A kö-

vetkező fázisban a vállalat az auditor által kifogásolt hibákat kijavítja, ezt az auditor ellenőrzi. Az auditor az eljárás lezárásaként közli döntését. A vázolt folyamat minden audit-típusnál alkalmazható.

20.3 A helyszíni audit

A helyszíni auditra tehát az auditor felkészülten érkezik. A dokumentumok alapján már vizsgálta a szervezet és a minőségügyi rendszer elvi megfelelőségét. A helyszíni audit során a rendszer működéséről és hatékonyságáról kell meggyőződnie. A helyszíni vizsgálat csak mintavételes lehet. Az auditor felelős azért, hogy a kiválasztott és ellenőrzött területek jól jellemezzék a vállalati minőségügyi tevékenységet.

Pontos tervvel és kérdésjegyzékkel érkezik. A vizsgálat során a kiválasztott helyeken áttekinti a dolgozók által használt dokumentumokat, megfigyeli a munkavégzést, azonosítja a munkaeszközöket, beszélgetéseket kezdeményez.

Ha a vizsgált jelenség megfelelő, akkor nincs szükség semmilyen intézkedésre.

Hiba (nem megfelelőség) észlelése esetén pontos feljegyzéseket kell készíteni. Rögzíteni kell a hiba jellegét, a hiba bizonyítékait. A nem megfelelésről készített iratban utalni kell a minőségügyi dokumentumok és főleg a szabvány megfelelő pontjaira. A hibák nem azonos súlyúak, tanúsító auditoknál feltétlenül osztályba sorolást kell alkalmazni. Súlyos hibának kell minősíteni a tanúsítást lehetetlenné tevőket, mert ezek a minőséget súlyosan veszélyeztetik. Az enyhe hibák a rendszer működésében tapasztalt kisebb mértékű rendellenességek. Néhány enyhe hiba nem veszélyezteteti jelentősen a megfelelő minőség elérését, egyszerű intézkedéssel javítható, vagyis, ha az auditor néhány enyhe hibát talál, a tanúsítást kiadhatja.

Fontos, hogy az auditor az általa alkalmazott hibaminősítési módszert és a nem megfelelőség hatását az audit eredményére már a vizsgálat kezdetén közölje.

20.4 Az auditorokkal kapcsolatos követelmények

Az auditáló személyeknek minőségügyi kvalifikációval és a vállalat tevékenységének megfelelő szakértelemmel kell rendelkezniük. Szükség lehet mérésügyi képesítéssel rendelkező auditorra is.

Ha több személy végzi a felülvizsgálatot, akkor a csoportot vezető auditor és auditorok alkotják.

Az auditorok képzésére szolgáló tananyagok számos személyi tulajdonságot sorolnak fel, amelyek erre a feladatra alkalmassá vagy alkalmatlanná tesznek egy személyt. Jó, ha az auditor nyitott gondolkodású, diplomatikus, rugalmas, fegyelmezett, türelmes, érthetően beszél, megfelelő kommunikációs képességgel bír, érdeklődő, elviseli a népszerűtlenséget, becsületes stb. Nem felel meg az, aki hajlamos a vitatkozásra, makacs, lusta, félnk és általában az előző felsorolással ellentétes tulajdonságokkal rendelkezik.

Feladatok

Keressen példát az auditok különféle típusaira!

Tanulmányozzon auditorok képzésében felhasznált tananyagokat!

Ellenőrző kérdések

Az audit típusai

Mit jelent az első szintű audit?

Mit jelent a második szintű audit?

Mit jelent a harmadik szintű audit?

Az audit menete

Az audit előkészítése

A helyszíni audit

Az auditor tulajdonságai

Az auditra vonatkozó szabványok

A hibák fokozatai és a hibák dokumentálása

Vizsgakérdések

Az auditálás

Az auditorok

Audit típusai

Első szintű audit — belső audit

Második szintű audit — szállítók minősítése

Harmadik szintű audit — tanúsító audit

Külső audit — Hatósági vizsgálat (akkreditáció)

Az audit menete

Tervezés

Vállalat megismerése

Kapcsolatfelvétel

Előkészítés

Dokumentáció átvizsgálása

Kiegészítő információk gyűjtése

Kérdéslista összeállítása

Helyszíni audit

Nyitóértekezlet

Szemle, vizsgálat

Záróértekezlet

Helyszíni audit

Mintavételes
Megfelelő (fontos) folyamatok kiválasztása
Enyhe hibák
Súlyos hibák
Bizonyítékok beszerzése
Hibák dokumentálása